

Передплата
на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских св'ят о 5¹/₂ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає силіше напередне застережене.—

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Борба двох світоглядів.

(Дальше).

Але чиж догматично-історичний процес не осягнув вже свого горизонту і викінчення?

Протестантизм, англіканізм і грецька схізма так твердить, уважаючи третій або семий вселенський собор за послідну точку. В тім відкликують ся вони до рішення самих соборів, ефезкого і халкидонського, котрі під грозою клятви і деградации були заборонили не додавати до символів ані словечка. Але додане Filioque є доказом, що Церква не вважала се рішення за якусь мертву монотонію і історія сотерологічної догми показує найяснійше, що еволюція догм ще і нині не є скінчена.

Отці Церкви і всі великі теологи поставили лише велику св'ятиню теологічної науки, але ані оден з них ще не сказав, що его висказ в дотичній справі є вже послідним словом. Ще ясніше як в науці показує ся розвиток Церкви в літургії і культі. Христос навчив своїх учеників молити ся, установив жертву і тайни. З тих малесеньких початків розвинуло ся величаве дерево католицького культу, з котрого кожда частинка має свою історію.

Так отже католицька Церква завсїгди держать середину між здеревілим консерватизмом грецької схізми а безконечним матеріальним усвершенем протестантського раціоналізму. Проти раціоналізму вона зазначає з натиском, що не вступує ніяка обявлена Божа правда, яка би вже перед тим не заключала ся в Христі і Его науці. Зріст і поступ може відносити ся лише до нашого що раз більше Боже обявлене поглиблюючого знання. Сей поступ не може преніколи провадити до вислідку що до сути відмінного від попередного понятя. Раз проголошеня догма є правдивою, абсолютно правдивою, не заключає в собі нічо фалшивого або релятивного і совершенно зливає ся зі змістом сего, що висказує. Що не покриває ся зовсім зі станом річи і тому лише о тілько є правдиве, о скілько покриває ся, то є наше представлене догми. Представлене догми не лише припускає усвершене, але навіть домагає ся его увсіх своїх недостатках, аж доки форма нашого представлення не відповість до тла цілому змістови предмету. Се є задачію нашого думаня і дослідів тут на землі, се буде також нашою діяльністю і ущасливленем через цілу

вічність. Сего формального поступу му- сить Церква дуже вильнувати, коли не хоче з грецькою схізмою заскорузити ся в мертвих формах або з протестантским раціоналізмом тонуть в матеріялізму.

»Sie anerkennt den absoluten Charakter der Offenbarung durch Christus, aber sie weiss sich auch im Besitze des lebendigen Geistes bis an das Ende der Zeiten. Nicht als ob sie sich einer Inspiration des hl. Geistes erfreue, wie protestantischerseits die Lehre von der Assistenz des hl. Geistes missdeutet wird, sondern weil die Religion des Gottessohnes eine lebendige Macht sein muss, nicht auf einem toten Buchstaben beruhen kann. Sie muss eine unveränderliche Grundlage haben, aber der Entwicklung durch den hl Geist fähig sein; denn im Gottmenschen ist die ewige, Göttliche Natur mit der zeitlichen entwicklungs-fähigen menschlichen Natur zu einer Person vereinigt.« Schanz, Apologie des Christentums.

Constitutiones. Concilii Vaticani c. 4. Denz. 1647:

»Crescat igitur et multum vehementerque proficiat tam singulorum quam omnium, tam unius hominis, quam totius Ecclesiae, aetatum et saeculorum gradibus, intelligentia, scientia, sapientia: sed in suo dumtaxat genere in eodem scilicet dogmate, eodem sensu, eademque sententia.«

Такі похвали зложила Церква на вічні часи поступови устами непомильно- го вселенського собору!

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Про бюджетову розправу в держ. раді висловлюють часописи всякі замітки, а всі майже годять ся в тім погляді, що були вправді дачнійше значно довші розправи, але не було ще такої, котра би і для публичности і для самої палати видавала ся так довгою, як ся остання. Міністри і політичні провідники усували ся по спроможности, щоби не забирати слова, а коли вже були приневолені промовляти, то не хотіли своїми промовами надавати напрям. Говорено вправді багато в сій розправі, але промовчувано справи, котрі могли би роздратовувати, котрі могли би затроїти теперішність або затемнити будучину. Про такі справи инколи ледво натякувано. Так н. пр. на університетах кипіла боротьба,

а посла обминали сю справу, щоби ся боротьба не перенесла ся на політичну область. В Чехах прибрав спір язиковий вельми яскравий вид, а посольска палата вистерігала ся, щоби сей спір не заогнив відносин між парламентарними сторонами. Посли жалували ся деколи, що міністри не являють ся в палаті підчас бюджет. розправи, одначе властива розправа являє ся в міністерским сальоні між міністром-президентом, а провідниками клубів нераз цілими днями, а деколи навіть і до пізної ночі, а не одна різка промова виголошена в міністерекім сальоні відбила ся лише глухим гомоном в повній палаті. В університетській справі, викликаній проф. Варундом, і в язиковій справі німецько-чеській були нераз хвилі, що здавало ся пересилене міністерске а навіть парламентарне неминучим, що сторонництва парламентарні повідкликують своїх парламентарних міністрів, однак нагромаджені грізні хмари помалу розходили ся і політичний та парламентарний овид випогоджував ся знов. Вельми влучно висловив ся про політичне і парламентарне положене оден державник, що «сторонництва так кріпко обняті своїми міністрами, що можна би їх розірвати лише найбільшою силою». Коаліція, якою держить ся ціле положене парламентарне, не була в розправі бюджетовій доторкнена ані одним слівцем.

А як слаба є та коаліція, виявило ся наглядно в голосованю над резолюцією Вольфа про засновини німецької академії штук в Празі. Не ходило тут о ухваленє такої академії, ані видатків для неї а лише о візване до правительства, щоби про се подумало. А вже така навіть резолюція приневолує парламентарних міністрів усувати ся від голосованя, а парламентарні сторонництва ідуть за своїми національними почуваннями і тим зазначають, як мало нова держ. рада ріжнить ся від давньої. Проти резолюції голосували з Чехами Поляки, південні Славяни, Італіянци і Волохи, а за резолюцією всі Німці, а за ними Русини і з Чехів Масарик і Дртіна. Романські послы злучили ся отже з Славянами, а сі падають п'ятьма голосами проти Німців, з котрими голосують Русини, польські і романські соціялісти і два чеські реалісти. Побіда Німців викликала між Чехами велике роздратоване, котре головно звернуло ся проти власних відступників Масарика і Дртіни.

Вельми цікава буда сим разом бюджетова розправа в палаті вельмож. Там виступив з різкою промовою провідник правиці Гр. Франц Тун про події університетські і справу Вармунда. Також др. Грабмайр (Тиролець) осудив вельми остро поступоване Вармунда і его брошуру а також останні події на університетах і дармоване студентів, котрі заохочені подібним дармованем залізничної служби, соціялістів і парламентаристів вступили на сю дорогу.

Міністер-президент бар. Бек боронив своєї системи, вказав при тім на конечн

більші видатки на військо в будучині, котрі вимагатимуть винайдення нових жерел приходів, але зазначив при тім, що супроти партійних і національних змагань починає між стороництвами проявляти ся державне розуміння і перемагає змагання фракційні. Тимто бар. Бек буде держати ся політики середньої лінії, а Го-рацівська aurea mediocritas є єго ідеалом. Не тільки бесідники правиці, але й центра і лівниці палати вельмож докорювали правительству, що оно окуплює собі стороництва парламентарні „приватними цукорками“ і всякими купецькими способами та що сі парламентарні Regiekosten готові загарбати доходи з підвищення тарифу і перевозового податку. Але бар. Бек відпер ті докори і заявив, що він старає ся лише заспокоїти публичні потреби і потреби населення.

Член палати вельмож Б е р н р а й-т е р вказав на останній зїзд в Реглю, котрий витворив в Европі стан непевности, який вправді не спроваджує всіх наслідків війни, але впливає вельми некористно на вивіз, кредит і цілий розвиток. Др. П л е н е р звернув бачність на рух полудневих Славян, котрий може стати вельми грізним для монархії. Великосербський рух звернений прямо проти монархії і тому треба подбати, щоби він був поладжений в рамках монархії.

Промова п. д-ра Олесницького

виголошена в палаті послів при бюджетній дискусії дня 1. червня 1908 р.

(Дальше).

Оттак пр. уділяє ся в Галичині ріжним фізичним особам та товариствам та спілкам концесій на посередництво праці. Але коли просячий є Русин, то він безусловно не дістане концесії, хоч у него є ті самі услівя, що у просячого иншої народности. Мої панове? Чи се є певність права?

Дуже важним ресортом адміністрації є справи громадські. З другої сторони до найважніших прав члена громади належить вибір громадської ради і зверхности та право бути до них вибраним, а публичне добро вимагає безусловно, щоби урядованє тих органів відбувало ся правильно і без перешкоди. Отже члени громади, користуючись тим правом, вибрали громадську раду; але теперішні закони і теперішнє поступованє, а властиво брак управительного поступованя, дає змогу, що цілими літами зволікає ся затвердженє вибору, так що давна громадська рада, котра властиво не повинна вже по новім виборі урядувати, часто, особливо у нас в Галичині, замість шість літ урядує 12 або й довше, а новий вибір тим самим остає даремний. Чи се певність права?

Ся непевність особливо тяжко діймає нашому промислови. Загально відома річ, що до заложеня всякого більшого промислового підприємства потрібно капіталів, а з тим звичайно полученє також більше або менше ризику для підприємця. Воно цілком в порядку, що відмова концесії є оправдана, коли нема для неї законних услівій. Але неоправданє і в найбільшій степені несправедливе є зволіканє поладженя просьби, котра значно збільшує ризик підприємця і єго дуже часто виставляє на величезні страти. А се зволіканє є на жаль, особливо в Галичині, цілком звичайне.

Я сам знаю випадки, що просьбу тримано 3, 4, 5 літ і вкінці таки не поладженє її. Вкінці дістає хтось концесію. Але після теперішнього звичаю таки ще можна її літами зволікати рекурсами, вношеними по найбільшій часті конку-

рентами, дуже часто для вимушеня, так що підприємець, діставши концесію, не може з неї користати. Що такі рекурси мають стримуючу силу, се дуже шкодить і промислови. А є воно тим менше оправданє, що по більшій часті проблематичні претенсії рекуруючих дуже добре можна би забезпечити зложенєм відповідної кавції.

На рішеня в чисто економічних адміністраційних справах мають дуже часто, як я се вже згадав, вплив цілком не економічні мотиви. Могу на се навести оден дуже цікавий примір з моєї власної практики. В одній громаді східної Галичини перед 7 або 8 роками зміла вода підчас повення дорогу, що вела понад береги ріки. Тая дорога була дуже важна для громади і для дідича, що там мешкав; отже они спільно подали до староства просьбу, щоби заложено нову дорогу. Але нова дорога мусіла би йти через парцелі иншого дідича, чоловіка маючого, властителя кількох посіlostий в повіті і душе впливового; а сей з чисто приватних причин був противний будові нової дороги. Приїхала комісія на місце і ствердила, що є всі услівя для будови нової дороги і для викупу потрібних до того парцель, і в сім змислі мало ся справу поладити. На нещастє розписано тоді вибори до державної ради; а що повітова власть до вибору правительственного кандидата потребувала помочи того дідича, що противив ся будові громадської дороги, то шеф повіту цілком добродушно просив громаду і дідича, побиваючих ся о дорогу, щоби кілька місяців потерпіли, бо тепер є важніші справи. Вибори покінчено. (П. Пастор: „І кандидата не вибрано!“) Противно правительственный кандидат вийшов щасливо.

(Дальше буде).

Володимир Антонович.

Доля Галицької Руси під австрійським правлінням.

(Конець).

Руска партія, будучи більшою чим $\frac{1}{3}$, рідко являє ся в соймі. Бо хоч она і явить ся в соймі, то становлячи абсолютну меншість, она не може добити ся свого. В єї неприсутности більшість сойму, становлячи менше чим $\frac{2}{3}$, не може нічого ухвалити. Наслідком сего поветають з зв. парламентарні справки: оповістка одних справ і обманчиве веденє других. Коли зачинають читати проєкти не в користь рускої партії, руска партія кидає ся до дверей, щоби вийти, але Поляки їх не пускають. Між тим председатель послішно читає проєкт закона, бажуючи дочитати єго, поки руска партія не втікла. Коли читанє скінчено, председатель заявляє, що такий а такий проєкт ухвалений, бо прочитаний в присутности всіх, але ті з рускої партії, що вєпили втечи, кричать з сусідної комнати, що їх там не було. Такі випадки лучають ся часто. Тимчасом галицькі селяни могли би добити ся свого, головна річ в тім, що є певна частина польських послів, яка складає ся з представників польських селянських інтересів, спільних з інтересами руских селян і она могла б вийти в союз з рускою групою, яка в більшій часті складає ся з селян. А ті дві групи становлять абсолютну більшість. Таке зближенє між тими обома групами було мабуть в 61 р. і тоді удало ся перевести много користних ухвал, як для селян загалом, так для Русинів-Галичан особливо. Але вкінці повстав роздор між селянами і місцевою інтелігенцією — урядни-

ками і духовенством. Духовенство мало займало ся селянським питанєм, тому лише галицькі, рускі і польські селяни лишили ся разом, але се не принесло вже попередньої користи. Боротьба в Галичині веде ся задля дрібниць, не торкаючись ніколи важніших питань. Найважнішим є питанє про сервітути, але оно затигло ся. Визначено комісію, яка складаючись з великих і дрібних посідачів земель, повинна була зайняти ся подрібним розгляданєм сего питаня, але ся комісія затигла сю справу. Она єствує вже 18 літ, а результатів нема ніяких до сеї пори. Ведуть ся суперечки, якого язика годить ся вживати в школах і судах. Русини є за рівноправностию язиків, Поляки є за польським язиком. Впрочім удаєсь часом соймови перевести деякі ухвали, хоч і дуже дрібні. А головне питанє чим дальше, то більше сходить на дрібниці. Так н. пр. в 65 р. повстало в соймі питанє, чи Русини є віддільною народностию, чи лише відділем польської. Оден Поляк говорив, що Русини живуть над Дністром, де перше жили Поляни, а Поляни — Поляки; отже Русини — Поляки. Русини, замість сего, щоби скептично віднести ся до сего рода доводженя і вказати лише на факт сього єствованя, почали цитувати Страбона, Плінія, де згадують ся назви, рівнозвучні з словом „Русини“. Розумієсь така дрібничковість і непониманє справи не може принести жадних користних результатів. Будучність сего краю лежить в тій осьвітї, яку Галичина здобуде собі з загально-європейского жерела. А сей розвій осьвітї без сумніву наступить в Галичині, бо й тепер вже замітні там дійсно громадянські прояви. Появляють ся проби зі сторони Поляків і Русинів, — проби літературні і громадянські, щоби викинути із спорів дрібнички, а забрати ся до властивої справи, являють ся проби поважного розвою народности.

Процес Січинського.

Перед трибуналом присяжних судив розпочала ся нині карна розправа проти Січинського за убийство намісника. Акт обжалованя виготовлений прокураторвєю звучить:

Ц. к. держ. прокураторія у Львові обжаловує на основі арт. VI. б. 12 уст. з дня 23. мая 1873 ч. 119 Д. д. з. перед ц. к. краєвим судом карним у Львові яко трибуналом присяжних судив остаючого в слідчій арешті Івана Андрея Мирослава тр. ім. Січинського, сина бл. п. Николая і Олени з Корних, уродженого дня 11. жовтня 1887 в Черняхівцях, приналежного до Щепятина, замешк. у Львові в домі і на удержаню своєї матери, обр. гр. кат., вільного стану, слухача III р. філос., побіраючого по батькови, б. пароху, 120 К річної сиротинської пенсії: що в намірі убити намісника Галичини Андрія гр. Потоцького дня 12. цвітня 1908 у Львові підчас послуханя підступно-зрадливым способом з репетирового пістоля кілька разів до него стрілив, наслідком чого бл. п. Андрій гр. Потоцький втратив житє; чим допустив ся злочину скритоубийчого морду з §§. 134 і 135 ц. 1. к. з. карного після §. 130. к. з. Ц. к. державна прокураторія ставить внесенє, аби в тоді головної розправи переслухано: 1) Ант. Ріпу, о скільки сей повернув до краю; 2) Йос. Каняка; 3) Теод. Майкута; 4) д-ра Стеф. Сквишського, яко свідків; 5) двох судових лікарів (др. Ляховича і Обтуловича) і 6) двох ручників, яко знатоків.

У м о т и в о в а н є: Згідно з признанєм обжалованого, спійманого на горячій учинку, усталено в тоді слідства отсей, виспе покляканими доказовими середниками попередній стан справи: Дня 12. цвітня 1908 зголосив ся обжалований на авдвєнцію до тодішнього

намісника Галичини бл. п. Андрія гр. Потоцького, подаючи, що вносить прохання о суспенду. До аудієнції припустили его без трудностей, хоча він був звісний як радикальний український агітатор, котрий ще в часі побуту б. през. міністрів Кербера в Галичині, як гімназ. студент, брав живу участь в антикерберівській демонстрації і навіть з тої причини був судово караний, бо бл. п. гр. Потоцький велів припускати кожного, хто просив о аудієнцію.

Не сподівав ся бл. п. Потоцький, яка се мала бути аудієнція, не сподівав ся він, мужчина незвичайної сили, котрий якби був прочував, якого приймає петента, зумів би одним ударом руки его убезвладнити, що Січинський мав при собі приладжений бровнінг, куплений кільканадцять днів перед тим спеціально, щоби нам відобрати жите першому урядникови в краю, заступникови і вірному слугі монарха. Наблизив ся отже з довірем до него, а коли їх діляло віддаленє тільки двох або трьох кроків, дав Січинський до намісника вистріл з укритого в долоні бровнінга. Стріл поцілів у чоло. Заголомшений тим бл. п. Потоцький прилякнув, але зараз підніс ся, а в ту хвилию убійник дав другий і третій вистріл. В тім часі оба, а може тільки Січинський, змінявали позицію, бо одна куля вбила ся в стіну коло печі, друга з противного боку кімнати в фрамужі вікна. На гук вистрілів вбігли до аудієнційної салі возні президентяльні Кацяк і Майкут та аптекар з Кракова п. Досковський і студент політехніки п. Ріпа, котрі були на аудієнції. Гр. Потоцький лежав на землі, а коло него стояв Січинський, котрий, заки ще можна було его перепинити, дав ще до лежачого оден або два стріли, по чім звернув револьвер до наспівших. Одначе придержали его, розоружили і відвели до ждальні та кинулись ратувати тяжко раненого намісника. Рана на голові показала ся найменше небезпечною, бо куля не пробіла черепа. Яко тяжке uszkodженє узнано рану на лівій руці, у якої великий палець був проштий кулею і розторощений, четвертий палець виказував поперечну рану, а малий палець мав пушку передіравлену на скрізь. То uszkodженє наступило найпевніше від одного стрілу. На правім рамени раненого находили ся три дрібні синяки, мабуть від відбитої кулі; на лівім рамени виступив більший синяк, мабуть від упадку. Смертельною була лише одна рана. Одна куля влучила бл. п. Потоцького через мушлю лівого уха в скельну кість, котру пробіла, по тім перейшла крізь мозок і міжжок аж на другий бік і пробіла кість потиличну, звідки при секції тіла видобули єї лікарі. Сей стріл наслідком закрівавленя мозку та здавленя міжжка викликав пораженє мозку і смерть.

В годину по замахови гр. Потоцький вже не жив. По виведеню з аудієнційної салі відозвав ся обжалований до ждучих на аудієнцію селян: се за вибори і за вашу кривду, а пізнійше привитав конценіста поліції Бігуна, котрий був висланий в цілі арештованя Січинського: «А, гаразд, чи не пізнаєте мене? Застрілив єм того лотра, тільки, здає ся, не на смерть, чого булаб велика шкода, — за вибори і за кривду нашу».

Також при переслуханю в поліції та потім у судовім слідстві, признаючи ся подрібно до сповненя злочину, на котрім его впрочім приловили in fragranti, зовсім не показував жалю, навпаки — казав, що свого діла зовсім не жалув, вважав его за добре. На аудієнцію прийшов під фальшивим позором вносеня прохання о наданє ему суспендури з уложенням задалегідь пляном забити безборонного намісника. Якби не адужав дістати аудієнцію, був би довершив морду при иншій нагоді на улиці, як се первісно задумав, та аж у суботу 11. цвітня постановив дістати ся під яким небудь позором на аудієнцію. Злочин має на собі всі знамена скритобийчого морду. Убійник на дві неділі наперед купив бровнінг, та знайдено при нім велику фотографію намісника, котрій часто приглядав ся, щоб добре зятямити риси лица своєї жертви.

Поінформований кимсь, хто перед тим був на аудієнції, йшов на певно, знаючи з гори, що намісник до него наблизить ся, а то сьвідчить певно про те, що він мав доброго інформатора, який надто его запевняв, що в часі аудієнції, крім намісника і петента ніхто в аудієнц. салі не буде присутний. Тому почав стріляти аж тоді, коли намісник був ледви два кроки від него віддалений тим більше, що стріл зблизька був певнійший. Та обставина, що обжалований йшов на певно, що знав з гори точно, що бл. п. намісник не може мати ніякого підозріня, але що з довірем до него приблизить ся, що вкінці бачив, що по стороні намісника яка небудь оборона з гори мусила бути виключена, або бодай не вичайно утруднена, а спасенє жита могло би бути хіба випадковим, сьвідчить ясно, що замах був зрадливо-підступним способом обдуманій і виконаний, що проте злочин докочаний обжалованим, носить на собі знамена скритобийчого морду. Потягнений з причини сповненя того злочину до одвічальности, обж. зізнав, що свого вчинку не жалув, але уважав его за добрий. Робив так, бо не подобала ся ему вся політична акція бл. п. гр. Потоцького.

Яко „український соціаліст“ тої акції не міг знести. Думав, що тим кровавим вчинком змінить ся система, а в кождім разі упаде пострах на достойників. Хотів небіжчика замордувати на улиці, однак бояв ся, аби не застрілив кого другого. В суботу д. 11. цв. попав на гадку постарати ся під якоюсь покривкою о аудієнцію на слідуочий день, аби убити гр. Потоцького, котрий був занадто сильний і по гадці обжалованого стояв навіть понад центральним урядом. Настроїли его до того також українські часописи, котрі за кривди українства робили одвічальним бл. п. намісника, як ніби надуживаючого свого урядового становиска на користь шляхти і загалу Поляків, а на шкоду українства. Був сеї гадки і не крив ся з поглядом перед знакомими, що в борбі з сильнійшим терорє дозволений. Ділав в данім випадку самостійно; ніхто его до діла не наклонював; еклає ся ему вельо щасливо, бо і візитову одіж випозичив в послідній хвили, і мимо браку фондів мав і бровнінг за що купити і ще мав готівки около 50 корон.

В якийсь час по звіснім випадку в Ляцкім шляхоцкім, де офіцер, який стояв на чолі відділу війська, уздрівши, що товпа селян агресивно заступала ему дорогу, аби сей відділ затримати в маршу, дав розказ стріляти, із за чого кілька осіб ранених і убитих лишило ся на пляцу, почала в умі обжалованого родити сь перша думка убійства намісника, котрий — по думці обжалованого — став ся винним сего проливу крови в Ляцкім.

Обжалований зізнав іменно, що якось перед двома роками, будучи у Відні, удав ся в цілі розривки до огороду зв. „Wenedig in Wien“. Там побачив по раз перший намісника Андрія гр. Потоцького, і тоді прийшло ему на думку, що в Ляцкім поляла ся кров, і що жовнірські кулі зробили де кілька селянських дітий сиротами, а властивий виновник сего злочину забавляв ся в „Wenedig in Wien“.

Вже тоді почув до него ненависть. Ще більше, ніж ті події, міг огірчити обжалованого і людей так як він думаючих, вислід послідних виборів до парламенту, а передовсім до краєвого сойму. Бо вправді при тих виборах вишла з урни виборчої так велика скількість руских послів, як ніколи перед тим, з другої однак сторони показало ся, що українська партія зачала тратити ґрунт під ногами. Однак і за се не можна було винити бл. п. намісника, бо через вибір значної скількості староруских послів, сам загал рускої суспільности недвозначно заманіфестував, що їх уважав за відповіднійших заступників руского народа в репрезентаційних тілах.

То само дасть ся сказати і про акцію проти політичних страйків і взагалі про цілу політичну акцію небіжчика, котра — хотяй би тому або другому не подобала ся — нікому

не давала ані права, ані найменшої підстави до зломаня контракції.

Отже після заяви обжалованого укріпили его в памірі замордованя намісника події в Горуцку, а по убійстві Каганця постановив зробити се невідклично, тим більше, що вельми не подобала ся ему акція тут. намісництва, заподіяна проти страйків і вислід останних виборів до парламенту і сойму. Позаяк серед людей стрічає ся найр'жвійші гадки і розумованя, про те цілком не дасть ся виключити, що намір обжалованого дозрівав під впливом подій, які зайшли в Ляцкім, Горуцку і Коропці. Однак з другої сторони є дуже сумнівне, аби сї криваві події могли дійсно пхнути обжалованого до поповненя злочину, і радше прийняти треба, що для умотивованя потреби поповненя злочину шукає претексту в тих кривавих подіях.

Акт обжалованя зазначає дальше, що Січинський займав ся горячо політичним життям, уряджував віча, люстрував читальні, укладав козацкі пісні і виступав ворожо супроти польської народности. Бл. п. намісника гр. Потоцького представляє акт обжалованя яко мужа великого знаня і незвичайних здібностей і так сильного, як висказує ся обжалований, що стояв понад центральним правительством і „понад бар. Беком“. А що хилив ся до москвофілів і не признавав першєнства Українцям, тому утворила ся громадка Українців, яка его безмежно ненавиділа. Та громадка, як зазначає акт обжалованя, вислала Січинського виконати замах і доставила ему потрібних грошей на оружє і на дорогу до найблизшої стації за границю.

Сконстатовано дальше, що Січинський на 10 або 14 днів перед сповненєм морду оставав під пильним наглядом інтелектуальних спільників. На кільканадцять днів перед атентатом, в одній тутешній реставрації, в котрій бувають Українці, потайки розмовляло кількох молодих людей про випадок, що мав наступити в неділю 12. цвітня 1908 р. та захоплювали ся тою „Осанною“, як она буде славна на цілу Европу. Говорили, що се стане ся у власній хаті, та що справець не заверне ся назад, бо его добре пильнують. На те увійшов до реставрації Січинський, та кинув на стіл, при котрім сиділи ті молоді люди, кабінетову фотографію, за котру — як сказав — заплатив 80 сотиків. На два дні перед атентатом ішов обжалований в товаристві двох якихсь молодих людей, одягнених в мундури російських студентів через Вали Гетманські і вів з ними живу розмову, в часі котрої оден з них сказав: „В неділю буде аудієнція, то все скінчить ся“. Характеристичний є також отсей факт. Коди Січинський перед атентатом приїхав фіякром перед будинок намісництва, приступив до него якийсь молодий мужчина, та подавши ему руку, бажав ему успіхів словами: „щасливо“, а відходячи, ще закликав: „Радивилів — poste restante“.

Вкінці з тих мотивів константує акт обжалованя, що обжалований сам не придумав замаху, але хтось инший доставив ему матеріяльних середників до сповненя злочину.

Розправа розпочала ся о 9. год. рано вильосованєм лави присяжних судиїв, між якими засідають: Каз. Айдукевич, проф. рільн., др. Войт. Дзедзіц, адв., Рих. Еммот, ур. банк., Вал. Ерляхер, прокурисет банку, др. Ст. Френкель, адв., Альф. Гловінський, власт. дібр., Вл. Годовський, будівн., Тад. Марс, вл. дібр., Йос. Новорольський, вл. реальн., Авг. Огородзінський, інж. і Фр. Романський, урядн. асек.; яко заступники: Тит Седлецкий, професор і Кар. Сьвідзінський, вл. реальн. Розправі проводить президент Пшилуский, вогують: радн. Лєкчинський і радн. Стефанович. Крім пр. куратора Барта засів заст. прокур. Слоневский. Оборону уринули: пос. др. Кость Левицкий, пос. др. Окуневский, др. Голубович, др. Старосольский і др. Загайкевич. Яко судові лікарі явили ся: др. Ляхович і др. Обтулович, а яко знатоки-ручничкарі пп. Янковский і Мольнар.

По відчитаню акту обжалованя по поль-

ски а потім по руски презид. Пшилуский почав переслуханє обж. Січинського. Січинський розпочав промову, триваючи поверх годину, від хліборобського страйку з 1902 р., згадав вибори і т. д. представляючи політичний стан Русинів, на якого тлі збула ся трагедия з дня 12. цвітня. Говорив спокійно і виминав всяких острійших висловів. З думкою замаху на намісника носив ся від двох літ.

Наміру убити намісника не мав; хотів лише виконати замах, без огляду на его вислід. Потім відповідав на питання радн. Стефановича, д-ра Окуневського і д-ра Старосольського. Розправа веде ся виключно в рускій мові.

Вступ до салі розправ незвичайно заострено. Без білету, яких видано около 200 і дневникарских, нікого не впускають. При головній брамі стоїть комісар поліції з агентами, поліціянтами і жандармами, в сінях на партері, першим поверсі всюди поліція і жандарми. В салі між публікою жандарми з револьверами. На улиці Баторого кількадесять поліціянтів і жандармів дбає, аби люди не ставали гуртками, переїзд возів попід суд здержаний. Взагалі власти зарядили всякі средства обережности.

Перехід розправи подамо в завтрішнім числі. Зазначимо, що розправа має нині скінчити ся і то навіть скоро, коло 9. год., бо з оборонців має промовляти лише оден або двох.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Леонтия; римо-кат.: Теобальда. — В четвер: руско-кат.: Юди Тадея Ап.; римо-кат.: Посіщ. Пр. Б.

— **3 Руского Тов-а педаг. у Львові.** На вчєрашних заг. зборах крім голови о. крилош. Івана Чапельського вибрано до Виділу: о. Дамьяна Лопатинського, катехита; проф. Юліяна Стефановича, проф. Осипа Яніва і д-ра Волод. Бачинського; заступниками виділових вибрано пп.: Миколу Мороза, учит. школи вправ, і Олекс. Гайдукевича, управ. шк. в Замарствінові. При останній точці дневного порядку внесках та запитах розвела ся простора дискусия над справою викоріненя безграмотности.

— **3 львівського „Сокола“.** Вчєра відбувало ся продовженє річних заг. зборів львівського „Сокола“ перерваних дня 20 червня. Збори отворив II. містоголова п. С. Горук, почім приступлено до вибору голови на місце уступившого п. Альфр. Будзиновського. Головою вибрано одноголосно проф. Івана Боберского, дотеперішного I. містоголова і вельми заслуженого члена біля розвитку Товариства. Першим містоголовою вибрано також одноголосно п. Николу Сіяка, дотепер. виділового і председателя економічної секції. Потім збори приступили до доповняючого вибору старшини, а се: на 3 літа стали вибрані членами старшини пп.: Доскоч Микола, Ігнат Іван, др. Лопатинський Лев і Попович Зеион; на 2 літа: Миронович Стефан, Левицкий Микола і Лотоцкий Стефан; на 1 рік: Бурбела Бронислав, Кордасевич Омелян і Гутковський Клим. Заступниками членів старшини вибрані: Гец Лев, Сохацкий Іван, Коць Михайло і Стефанович Іван. Настоятелями гімн. вправ: Барусевич Іван, Матренчук Спіридион і Сохацкий Іван. Членами ревізійної комісії: Дурбак Гліб, Федор Андрій і Левицкий Северин. Дальші дві точки дневного порядку а се внески на вибір комісії до виготовлення кількох дрібних змін в статуті і внески та запита членів відпали з причини браку комплекту задля пізної пори, почім председатель п. Сіяк зам-

кнув збори подякувавши присутним за участь в виборах.

— **На пам'ятник Т. Шевченка в Києві** зібрала редакция «Ради» 2.642 рублі.

— **Дрібні вїсти.** В Винятинцях коло Заліщик погоріло дня 26. червця 16 господарств та двір з горальнею і всіма будинками. При ратунку відзначили ся „Соколи“ з Касперовець, Щитовець і Винятинець та „Січ“ з Горигляд. — Тов-о укр. студ. „Основа“ уладжує дня 7. липня прогульку до Борислава і Тустанович. Близших пояснєнь уділять „Основа“ щоденно від 12. до 1. год. в полудне. — Деканом правничого виділу львівського університету вибрано д-ра Антона Гурского, проф. австр. права торговельного і векселевого. — Галицка дирекция лісів і домен державних повідомляє, що вступ дорогами і стежками до лісів державних і ревізійного фонду для літників і туристів є дозволений аж до відкликания без яких небудь оплат, з винїмком околиць Яремча, де легітимациї задля сего видає яремчанський клуб.

Оповідісти.

— **Засіданє фільологічної секції** Наукового тов-а ім. Шевченка відбуде ся в четвер (2. липця) о 7. год. вечер. Дневний порядок: 1) І. Созанський: Поетична творчість о. Духоновича. Реф. др. К. Студинський. 2) М. Возняк: Семінарський театр і его відгомін в культурно-літературнім житю галицкої Руси. Реф. І. Корурда. 3) М. Возняк: До історії виданя Номісового збірника. Реф. др. К. Студинський. 4) Участь секції в ювілею проф. В. Ягіча.

— **Друкарський чортик** зробив збитка „студентови-чудотворцеви“ на 4. стор. нашої часописи в одній частині накладу вчєрашного числа, впакувавши „чудотворцеви“ 4 стрічки про Індиян. Ті стрічки починачі ся словом „зовсім“ належить перенести, як пов. читачі мусіли се замітити, на сам вершок шпальти перед словом „Держави“.

Телеграми

з дня 30. червця.

Прага. Третого дня візду славянських студентів промовляли представителі всіх заступлених на візді народностей, жадаючи окремих університетів для кожної нації.

Барцельона. На одній з улиць вибухла вчєра бомба і ранила дві особи; одну з них тяжко. Арештовано 13 осіб.

Петербург. З Тебріс доносять, що шах оповістив рескрипт, яким затверджує конституцію і назначає 3-місячний речинець до нових виборів псслів до парламенту.

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купує і продає

всякі

вартісні папери

і МОНЕТИ

по найточнішій шім деннім курсі, не числячи ніякої провізії.

Ученик VII. класи гімназіяльної пошукує лекції на час вакацій шкільних. — М. Л. Бучач. Poste rest.

Морелі найкрасшої якости, щоденно свіжо зривані з дерева, 5 клгр. кошк франсо 3 K 80 с. Пересилка зелїзницею 4 кошкїв 14 корон.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(1—12)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-рускої фабрики Егєна Біліньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурсп тов. педагогічного, а 5% на свротї і вдови по сьвященниках.

Держім ся покликую:

Свій до свого!

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, всяких річий домашних і господарских, збіжа і паші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбудує ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносити по 10 прц.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса опадности у Львові, Руска Пшадница в Перемішли приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківсїм Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервоий	K 1,003,364 —
„ резерви премій	„ 613,720 —
„ спец. на звороти	„ 50,939 —
„ на ріжницю курсів	„ 3,437 —
„ резерви спеціальной	„ 35,000 —
„ емерит. урядників	„ 218,364 —
инші фонди заосмотрєня	„ 40,000 —
Разєм сума	K 1,964,824 —

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в нсчи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:35	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товством друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.